

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 450/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného HAVRILLA & Co. s.r.o., Nám M. Benku 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-50C/11/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B2-50C/11/2022. Sťažovateľ tiež navrhuje priznať mu finančné zadostučinenie 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v napadnutom konaní sa sťažovateľ žalobou podanou 10. marca 2022 pôvodne na Okresnom súde Bratislava II domáha ochrany osobnosti. Do dňa podania ústavnej sťažnosti v ňom nedošlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu mestského súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Mestský súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že do dňa podania ústavnej sťažnosti vo veci nerozhodol, dokonca nenariadil ani jedno pojednávanie a nedošlo ani k predbežnému prejednaniu sporu podľa § 168 Civilného

sporového poriadku. Sťažovateľ pritom mestskému súdu adresoval výzvu na nariadenie pojednávania už 27. februára 2024, t. j. takmer pred pol rokom, bez odozvy. Postup mestského súdu je poznačený absolútnou nečinnosťou bez akéhokoľvek úkonu zo strany súdu s výnimkou doručovania a preposielania účastníkom konania ich vzájomných vyjadrení s výzvami na vyjadrenie sa k ich obsahu. Dlhé obdobie nečinnosti mestského súdu a jeho postup významne ovplyvňujú celkovú dĺžku konania.

b) Sťažovateľ podal 22. mája 2024 sťažnosť, namietajúc zbytočné prietahy v konaní, predsedníčke mestského súdu, ktorá ju vyhodnotila ako nedôvodnú.

c) Rozhodovanie o návrhu na ochranu osobnosti nemožno podľa sťažovateľa považovať za právne zložité, keďže v tomto prípade po viacerých vyjadreniach oboch strán sporu bolo preukázané porušenie práva sťažovateľa na takúto ochranu. Konanie o ochranu osobnosti je významné najmä z hľadiska trvajúceho porušovania práva sťažovateľa na ochranu osobnosti zo strany žalovanej strany, ktorým podľa jeho názoru môže byť zamedzené iba neodkladným konaním a rozhodnutím veci zo strany súdu.

d) Sťažovateľ počas celého súdneho konania so súdom spolupracoval, predložil všetky súdom požadované dokumenty a reagoval na všetky výzvy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ vidí v nečinnosti mestského súdu.

5. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namiatané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

6. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietahov (I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 172/2020, II. ÚS 334/2021, II. ÚS 514/2021), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020).

7. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

8. Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru ESĽP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESĽP, v zmysle ktorých ESĽP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s prihliadnutím na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie ESĽP z 12. 10. 1992, body 20 – 21), alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie ESĽP z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

9. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že ku dňu jej doručenia ústavnému súdu trvá napadnuté konanie takmer 2 roky a 5 mesiacov. Napadnuté konanie začalo žalobou podanou 10. marca 2022 na vtedajšom Okresnom súde Bratislava II, spolu s ktorou bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol uznesením č. k. 50C/11/2022-58 zo 17. marca 2022, pričom sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd uznesením č. k. 7Co/38/2022-78 z 28. apríla 2022 (právoplatným 9. 5. 2022), ktorým uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Sťažovateľ bol 2. júna 2022 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu, pričom predmetná výzva bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu 1. augusta 2022. Žalovaný sa vyjadril k žalobe 28. októbra 2022 a jeho vyjadrenie bolo následne 9. novembra 2022 doručované sťažovateľovi, ktorý podal žalobnú repliku 5. decembra 2022. Dňa 6. decembra 2022 bola replika doručovaná žalovanému, ktorý podal žalobnú dupliku 21. decembra 2022, ktorá bola 23. januára 2023 doručovaná sťažovateľovi. Dňa 20. marca 2023 sťažovateľ navrhol zmenu žaloby, pričom toto podanie bolo 23. marca 2023 doručované žalovanému na vyjadrenie. Žalovaný sa vyjadril 10. mája 2023. Sťažovateľ opätovne 11. mája 2023 realizoval písomné podanie, ktorým doložil listinné dôkazy. Sťažovateľ sa vyjadril k podaniu žalovaného 8. júna 2023. Mestský súd uznesením č. k. B2-50C/11/2022-236 z 1. augusta 2023 rozhodol o pripustení zmeny žaloby, ktoré bolo sporovým stranám doručované 8. novembra 2023. Žalovaný doručil 21. novembra 2023 vyjadrenie k návrhu sťažovateľa na zmenu žaloby. Vec bola 5. marca 2024 pridelená na základe Dodatku č. 4 k Rozvrhu práce Mestského súdu Bratislava IV pre rok 2024 novému zákonnému sudcovi Mgr. Jakubovi Sládekovi.

10. Z uvedeného chronologického popisu priebehu napadnutého konania vyplýva, že mestský súd, resp. vtedajší okresný súd konali od začatia konania plynulo, bez akýchkoľvek prietáhov. Istú nepružnosť v postupe mestského súdu možno identifikovať pri doručovaní, keď napr. uznesenie z 1. augusta 2023 o pripustení zmeny žaloby bolo sporovým stranám doručované až s odstupom viac ako troch mesiacov. Zároveň od vydania predmetného uznesenia možno identifikovať jediné dlhšie obdobie nečinnosti mestského súdu, pričom tento zistený prietah v postupe mestského súdu, zohľadňujúc doterajšiu dĺžku samotného napadnutého konania, nedosahuje v okolnostiach danej veci ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označeného základného práva sťažovateľa.

11. V kontexte argumentácie sťažovateľa, v zmysle ktorej zdôrazňoval, že je v priebehu konania aktívny, riadne a včas predkladá vyjadrenia, resp. dôkazy a reaguje na výzvy a nie je mu tak možné pripísať podiel na vzniku zbytočných prietáhov, ústavný súd uvádza, že si nemohol nevšimnúť, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za žalobu pri jej podaní, ale až na základe výzvy súdu, čo prispelo k predĺženiu konania. Zároveň je tiež potrebné poukázať na to, že mestský súd musel v priebehu konania rozhodovať o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj o jeho návrhu na zmenu žaloby, čo malo tiež za následok predĺženie konania.

12. Podľa názoru ústavného súdu celková dĺžka konania pred mestským súdom (2 roky a 5 mesiacov) je stále v medziach ústavnej akceptovateľnosti a aj s ohľadom na citovanú judikatúru EŠLP nie je spôsobilá bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti, resp. indikovať, že napadnuté konanie by bolo možné považovať za nesúladne s označenými právami sťažovateľa, resp. za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných prietáhov dosahovala úroveň potrebnú na vyslovenie porušenia ňou označených práv. Hoci uvedená doba konania sa aj strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, môže zdať neprimeraná, z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania. Ústavný súd osobitne zohľadnil aj predmet sporu (ochrana osobnosti), ktorý patrí do kategórie konaní, ktoré si vyžadujú prísnejšie nazeranie na procesnú požiadavku rýchlosti konania a z hľadiska tohto kritéria je pri nich vyžadovaná osobitná rýchlosť konania.

13. Ústavný súd na podporu svojho záveru, najmä vo vzťahu k argumentu o celkovej dĺžke napadnutého konania, poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

14. Ústavný súd však zároveň pripomína, že ďalšia prípadná nečinnosť mestského súdu alebo prípadná jeho neefektívna/nesústredená činnosť by mohla založiť už inú kvalitu posudzovania zbytočných prietáhov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia označených práv ústavným súdom. V takom prípade by toto rozhodnutie nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej [§ 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

15. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľa a postupu mestského súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatuje, že postup mestského súdu v napadnutom konaní nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru, že ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalšom návrhu sťažovateľa obsiahnutom v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o ňom je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu